

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Fvldensivm Antiquitatvm Libri IIII.

Brouwer, Christoph

Antverpiæ, 1612

Cap. I. II. III. IV. V. Vita Sancti Sturmionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39712

Etis in capita certa coniectis, scopas, vt aiunt, videamur diffoluisse. Nam, cum antiquum & velut sepultum diu thesaurum eruimus, in quo nihil non quantiuis pretij est, quidquid demum sese offert; otiosum & superuacaneum habeas, auro argentoque cum potiare, vtrum ex his, quo loco ordineque promas, anxium cum animo trahere. Ergo rei seriem iam nouam orsi, à S. Sturmionis vitâ, principium petamus.

VITA S. STURMII
ABBATIS PRIMI
MONASTERII S. SALVATORIS
FVLDÆ

olim à Georgio Wicelio ex MS. Latinis iam amissis
Germanicè excerpta editaque,
nunc primùm Latinè reddita, & aliis
documentis illustrata.

CAPVT I.

*Sturmionis educatio, viuendi genus, peruestigatio
loci ad monasticam vitam idonei.*

VM S. Bonifacius, peritus Dei domus Architectus Germaniam superiorem obiens, ad verum Christi cultum incolas eius gentiles adduceret, hæreticos peruinceret, Catholicam Ecclesiam amplificaret; non defuisse aiunt ingenuos & probos homines, qui liberos suos huic sancto Doctori erudiendos offerrent. Atque in his extitisse adolescentem, cui^a Sturmio nomen fuit; qui ex^a Norico ortus, nobili parentum stirpe. Hic à S. Bonifacio benignè susceptus, inter peregrinandum Frideflariæ^b Wigberto Presbytero traditus est in disciplinam; cuius in scholâ adolescens magnos

^a S. Sturmio,
Sturmi, Stur-
mus, var.
leñ.

^a i. Bannaria,
adi lib. r. c. 3.

A S. Bonifa-
cio traditur
in disciplinâ

S. VVigberti.
^b Antiq. lib.
r. c. 3.

Presbyter factus claret doctrinā & miraculis.

**Vide sis in actis c. 6.*

Monasticam & eremum colere proposuit.

Locum quaerit huic vita idoneum.

^b Lib. 1. antiq. c. 3.

Herolfesfeld seu Hersfeldia prima sedes.

Hersfeld.

A Sturmione & Bonifacio magnus habitus locum delectus.

gnos quotidie fecit progressus, praesertim in scientiâ sacrarum litterarum, breuique euasit virtutis studio, & Christianis moribus excellens. Vbi igitur adoleuit, & presbyterij gradum suscepit, hoc praecipue munere fungi voluit, ad erudiendum alios, & exhortandum. Eoque sanctimoniam, Deo beneficiente, ^aperuenit; vt etiam miracula non obscure patret. Decevit hinc ipse arctius complecti vitae genus; & in eo se Christo Domino consecrare, scitu tamen & voluntate magni doctoris Bonifacii. Qui certè pium Sturmis propositum non improbauit; sed eum, quando id ab se postulatum erat, cum benedictione in pace dimisit; simul imperans, vt in Buchonię solitudinem concederet, atque ibi idoneam sedem sibi, aliisque se secutis, exquireret. Sturmus ergo duobus comitatibus eiusdem propositi sociis, promptè quidem paruit; & iter vnà ingressi ipse sociique, ad locum venere, cui ^bHerolfesfeld erat vocabulum; vbi tuguriis & mapalibus excitatis, agitandæ tranquillæ vitæ, mentem excolere cœpère sanctioribus studiis, & oportunitates vnà peruestigauere locorum, amplificandæ religioni. Hinc ad S. Bonifacium denuò profectus eremita, viro Dei, quemadmodum edificare & vbi figere mansiones vellet, exposuit. At Bonifacius, etsi collaudari repertas sedes à Sturmione cognosceret, ratus tamen barbaris Saxonum populis nimium eas esse vicinas, ita vt iniuria ab iis aduersus Christianos parata metui posset, Sturmum voluit penitiora saltus rimari, sicubi oportuniora sedium inueniret, ad cœpta adultaque opera eremi explicanda, Dei que cultum in Buchoniâ propagandum. Pari itaq. alacritate Sturmio reuersus ad socios in Herolfesfeldiam, vbi iis Bonifacii voluntatem nuntiauit, longius intima nemoris petere cœperunt; donec transgressi Fuldam fluuium, cum in locum peruenerunt, vbi Ludera riuus se Fuldæ miscet. At, vbi parum ea loci regio pro voto arrisit, ad priora tuguria reuersi sunt. Post hæc Bonifacius Moguntiaci iter faciebat Frideflariam; accersitoque istuc ad se Sturmione, de oportunitate quaesitæ sedis cum interrogabat; qui, cum parum idoneam ab se repertam dixisset, iussit porro Bonifacius illum progredi, & indagare; quippe famulis suis istic alibi Deum optatas destinasse ac præparasse sedes. Morem ergo gessit Sancto Sturmis; & a sellum conscendens,

dens, solus saltum vsque totum magno cum discrimine perer-
 rat, ob ferarum multitudinem, & Saxonum mancipia, quæ
 transfugio se nemorum recessibus abdebant, & ad Sturmia ad-
 uentum, in Fuldâ tum fortè lauabant. *Porrò hæc Buchoniÿ nemo-
 ris solitudo, per hoc tempus multa in orbem milliaria colligebat: &
 quidquid iam culti soli ab oppidis, vicis, pagis stringitur, vasti & hor-
 ridi saltus eo tempore speciem habebat, in quo nec pecorum pastus, nec
 mortalium quemquam, sed inania modo celi terræque, cum belluis ac
 feris adspiceres. Quo clariùs videas, hæc sola terrarum, non oppidorum
 vicorumque nominibus, quæ iam supersunt, sed lapsibus potiùs &
 terminis riuorum olim describi.

* Immissa hæc
 apparent à
 Vvicelio.

Buchonia sil-
 ua vastitas.

CAPVT II.

Monasterij Fuldensis, loco reperto, initia facta Caro-
 lomanni fauore, S. Bonifacij studio; legesq; data
 cœnobitis.

STURMI igitur, hoc tam aspero profectus itinere, huc etiam
 delatus est, vbi *Gisela riuulus Fuldæ auget. Inde ad *Kisell
 Quercilocum veniens, riuum, cui nomen Gretzebach, attingit; *Eichloch
 ibique circumspæctis diligenter omnibus, inuenit hunc locum
 ipsum esse, quo ex Bonifacij voto structura & habitatio collo-
 canda. Quare & ei benè precatus, Deum collaudauit, & gra-
 tias egit. Moxque Hersfeldiam ad suos, atque inde ad Bonifa-
 cium profectus, repertam opportunè sedem, & habitationibus
 idoneum locum, ei lætus annuntiat. Postquam ambo, actis
 Deo gratias, de vitæ monasticæ institutis multa collocuti, Boni-
 facius inde supplex Carolomannum Franciæ proregem adiit,
 ab eoque locum eum possidendum colendumque petit, qui à
 Quercu appellatus, quatuor passuum millia colligens, instar li-
 mitis decumani per quatuor cæli plagas diuisus est. Cui loco,
 iussu Carolomanni, non parua quoque à locupletibus viris &
 nobilibus Grabfeldiæ tractum habitantibus, accessio facta.
 Atq; hunc in modum Sturmio, postquam annis iam nouem,
 instar anachoretæ, in Buchoniæ solitudine Deo seruiisset, cum

Regio reper-
 ta, in quâ
 Fuldense mo-
 nasterium
 exstruetur.

veri
 quitate
 nes.
 V

S. Sturmio,
cum septem
sociis, mona-
sticam ordi-
nat.

S. Bonifacius
inchoata pro-
sequitur.

Degit in vi-
cino monte
B. Virginis.

Congregatio-
nem mona-
chorum eru-
dit & ampli-
ficat.

^a Lib. I. c. 3.
antiq. sub fi-
nem.

MSS. priui-
leg. Saginæ
referunt ad
Gregorium
III. qui an-
no 828. sedit.

Sturmin
Abbatem
erat.

septem sociis, in optatis concessisque sedibus domicilium figere cœpit, anno Domini DCCXLIV. ibidemque Psalmodiis, Vigiliis, Ieiuniis operam dans, cum magno seruire pietatis & monasticæ perfectionis, Deo seruire ingressus est. Nec minus quoque tribuit studij in nemore succidendo, & ad cultum agrorum, & ad usum habitationis explicando. Bimestri hinc spatio, S. Bonifacius huc ipse prodiit, fidelium multitudine stipatus; inspectoque loco, gauisus, Deo gratias egit: populusque fidelis, qui cum sancto viro accesserat, gnauiter repurgare inculta loca, excidere truncos arborum, & æquare cuncta planitie. Inter hæc S. Bonifacius montem Aquilonem versus ascendit; atque ibi orationibus & diuinæ Scripturæ lectioni, diebus non paucis, vacauit. *Porrò mons hinc à S. Bonifacio, Episcopi nomen tulit, hodie B. Virginis Mariae nomen sortitus.* Et Bonifacius abiens, cum anno post huc reuertisset ad Monasterium S. Saluatoris, quod à Fuldâ riuo, cui adiacet, nomen interim acceperat, aliquam multis diebus ibi commoratus est, instituitque congregationem, quam in diuinarum litterarum studiis, & Patrum doctrinâ, nec non monasticâ regulâ & disciplinâ diligenter erudit. Primumque inter alia vini & carnis abstinentiam simpliciter^a omnibus indixit; verum ea constitutio aliquot post annis, infirmorum causâ, postquam congregatio multiplicata fuerat, decreto Synodi, cui Pipinus rex interfuit, laxata est; nonnullis tamen in inchoato abstinentiæ rigore durantibus. Post salutaria itaque monita, & vitæ religiosæ præcepta, cum aliis, tum Sturmioni præsertim, quem Abbatem ceteris præfecerat, relicta, sic abiit hinc Bonifacius, vt curæ non expers, scilicet quorannis Fuldam rediret, & interuallo gregem suum pastor inspiceret, solatiis erigeret, piisque monitis in suscepto vitæ genere confirmaret. Porrò quoties Fuldam venisset, in Episcopi monte domicilium habebat, vbi precibus insistens, & diuinarum litterarum meditationi, se fessus à pastoralis curâ reficiebat.

CAPVT III.

Sturmius Italiam lustrat, & Cassinum adit; rediens instituta sui monasterij perficit, & ad optimum statum adducit.

QVO verò inchoata monastica disciplina firmiores radices haberet, placuit S. Bonifacio, & communi fratrum cœtui, beatum Sturmius in Italiam dimitti; atque istuc omnia lustrare monasteria, quæ S. Benedicti Regulâ florent; vt inspectis legibus ac eorum viuendi disciplinâ, felicius inde suos hîc gubernare, & cultum religionis commodius instituere posset. Quam quidem ipse peregrinationem cum aliquot comitibus alacriter suscepit; & anno constituti Fuldæ monasterij quarto, perlustratis Longobardiæ & Tusciæ monasteriis, Romam, atque inde Cassinum venit. Cunctis igitur, quæ ad ritus, mores, formamque accuratam viuendi pertinerent, obseruatis, ad suos rediit, & in Thuringiâ, reperto tunc S. Bonifacio, ei rationem itineris, & cuncta visa obseruataque, exposuit. ^b Quibus rebus maiorem in modum Sanctus lætatus, præcepit, vt recens congregatum cœtum, tum ad exemplar probatissimorum Italiæ monasteriorum, tum ad Cassinensis congregationis maximè disciplinam, conformaret. Deinceps itaque Fulda maiora indies incrementa cepit, seu numerum Deo seruientium attenderes, seu alia virtutis ornamenta, & varia Spiritus sancti charismata. Neque liberalium & ingenuorum hominum quisquam ferè repertus, qui non liberos suos cum omnibus fortunis hîc Deo consecrare cuperet, tum ad studia vitæ perfectioris, tum ad doctrinæ sacratoris culmen facilius eo in loco consequendum, vbi ex Patrum regulâ atque præscripto, accuratè disciplina vigeret. Quo verò commorantibus hîc minus sollicitudinis res familiaris afferret, haud pauca S. Bonifacius prædia possessionesque, Regum liberalitate, cœnobitis Fuldensibus adiecit.

^a Lib. 1. antiq. c. 3. Eundem in Italiam ad varia inspicienda monasteria mit-
tit.

^b Sturmius rediit ex Italia, ritusque Cassinenses infert.

^c Lib. 1. antiq. c. 5.

Fuldensis congregatio augetur.

CAPVT IIII.

Post S. Bonifacij martyrium, Fuldâ miraculis eius inclarescente, S. Sturmus eijcitur, & restituitur, & Caroli Magni gratiâ floret.

HINC decem circiter præterlapsis annis, Frisios reuifit Bonifacius, quò Paganos, qui plurimi tum ibi degebant, ad Christi lauacrum inuitaret, & ab idolorum insano cultu abstraheret. Quo in opere, cùm gloriosè rem Christianam gerit, posuit quoque spiritum, infidelium concursu fortiter in martyrio apud Dochumam vicum occumbens. ^a Interfecti Martyris corpus, tum ex Frisiâ, Lulli Archiepiscopi iussu Moguntiacum translatum; eò mox Sturmio profectus est, vt ex S. Bonifacij adhuc superstitis sententiâ consilioque, mortuum in Fuldensem basilicam transferret; quandoquidem hîc quietis & sepulturæ locum Sanctus in vitâ sibi delegerat. Quo faciliùs à Lullo ceterisque, gloriosi pignoris alioquin retinendi cupidissimis, impetrauit, vt exportandi copiam facerent. Hinc feruorum Dei congregatio Fuldæ valdè creuit; multiq̃ue genere honesto ac nobili, facultatibus omnibus oblatis, certatim monasterij disciplinam ambiebant. Augescebat fama quoque rerum mirandarum, quas apud S. martyris Bonifacij memoriam, circa languentes, & varij generis infirmos, Dei potens virtus exhibebat. Hæc tam læta & exoptata Fuldensis monasterij exordia Satanas auersatus, & B. Sturmi virtutibus & gloriæ sanctitatis inuidens, artibus solitis huc rem deduxit, vt calumniis appetitus apud Pipinum Regem, qui Franciam tunc cum imperio tenebat, eius gratia excideret; Rexque beatum virum, nimis credulus, Fuldensis monasterij gubernaculis amoueret, atque etiam ingenti omnium dolore, quibus innocentia Sturmi comperta, in exilium mitteret. Quare eius in locum quidam, Marcus nomine, successit; cui tamen latis suffragiis mox alium cœnobitæ substituerunt, quem Prezoldum nominabant. Hic verò functione recusatâ, communibus ceterorum votis, in reditum Sturmi intentis, apud Pipinum Regem id egit,

S. Bonifacius in Frisiâ martyrio oppetit, &

Antiq. lib. 1. c. 3. & lib. 3. c. 1.

à S. Sturmio Fuldâ transferitur.

Fulda Martyris sepulchro illustratur.

S. Sturmio calumniis appetitur, &

à Pipino relegatur.

Brow
Antic
Fulda
ST
9

egit, vt Sturmus ab exilio ad pristinam monasterij curam rediret. Id quod non solum Pipinus eius atque aliorum precibus dedit, sed Sturimum maiore quam antè gratiâ & honore profecutus, omnia quoque huius loci priuilegia, quæ S. Bonifacius à Zachariâ Papâ impetrarat, ei confirmauit. Porrò cœnobitæ de reditu Sturmionis facti certiores, vbi propiùs Fuldâ accessit, obuiam ei cum crucibus & venerandis reliquiis processerunt, hymnorum cantu, & vocum lætitiâ reducem excipientes. Sturmus, post hæc tranquillo, Dei beneficio redditus, monasterium formare optimis moribus ac institutis, tum ædem quoque sacram fulcire columnis, & tectis, aliisque operibus instaurare cœpit. Aquam ex amne Fuldâ quoque deduxit intra septa monasterij; & absidem supra S. Bonifacij sepulchrum affabrè ex auro faciendam locauit. Adhæc à Rege Pipino nactus est dono pagum* Onumstade, qui ad Regium fiscum pertinebat. Post mortem verò Pipini, vbi Carolus filius cognomento Magnus ad Franciæ scepra peruénit, ab hoc possessiones Sturmio & alia munera maiora accepit; in quibus & fuit Hamelburgum, iam oppidi specie non ignotum.

*Renouatur
suorum pre-
cibus.*

*Honorificè
excipitur.*

*Prædii &
possessionibus
ornatur.
* Omne-
stade,*

CAPVT V.

S. Sturmio Saxonum Apostolus à Carolo Magno deligitur, in quorum conuersione operâ præclarè positâ, plenus meritis & sanctitate moritur.

AT Carolus cum Saxonum gente, toties Francis rebelli, bella tum gerens, prorsus ad eorum animos Christo lucrificandos, & ab erroribus ad veram religionem traducendos, Sturmii Abbatis operâ sibi vtendum decreuit. Qui* pastoralem laborem nõ refugiens, assumptis aliquot discipulis, cum Carolo in Saxonum fines profectus est; verbi diuini prædicatione, & virtutum magnarum exemplo, Saxonum pernicitiam & idolomaniam oppugnans. Victis autem à Carolo in parte Saxonibus, postquam sacerdotes & Episcopi dati, Sturmian voluit ad interiores Saxones facere gradum; atque populos eos, quibus Euangelij fax necdum alluxerat, doctrinâ verbi, & ex-

** Hic in actis
c. 6.*

*S. Sturmio
Saxonibus
annuntiat
Euangelium;
& sic*

A a 3 horta-

hortatione sanctâ, cogere in Christi Domini caulas. Quibus rebus Sturmio consecutus est, ut haberetur tamquam alter Bonifacius, Thuringorum & Saxonum Apostolus. Quin & assiduo labore prædicandi docendique Christi religionem, huc efferas gentes ipse perduxit, ut & idola suis comminuerent manibus, & dæmonibus consecratos lucos exciderent, & vero Deo templa erigerent. Quibus ita ex animi sententiâ gestis, Sturmio Fuldam ad suum monasterium reuersus est. Posthæc Saxones, excitante in arma rursus illos satanâ, cum imperio religionem partim abiicere, & idololatriam instaurare; partim irruptionibus factis, Rhenum armati petere, vastatis obuuis templis, & Christianis crudelem in modum interfectis. Comminati quoque dira Fuldensi basilicæ. Id quod, ubi cognouit Sturmio venerabilis Abbas, de communi suorum cõsilio, exportare S. Bonifacij corpus, & Hamelburgum, dum tempestas ea detonaret, confugere securitatis causâ, stetit. Quare pignore S. Martyris eleuato, post quartum & vicesimum quietis annum, tantum primo die fecerunt itineris, ut huc venirent loci, ubi Flidena riuus Fuldâ recipitur. Postridie Sinnam torrentem transgressi, tentoria sub dio fixerunt; & quattiduum ibi commorati sunt. Atque hîc nuntius ad eos venit, Saxones à Francis in fugam retrò versos, locum dare securitati. Quare cum reliquiis, qui fugerant cœnobitæ, ad propria reuersi sunt. Quo tempore Sturmio in Wederauiam quoque excurrens, pro virili, hostilia illinc pericula propulsauit. Porrò cum Carolus, maiore mole bellum hinc in Saxones instauraret, Sturmio iam tum annis & ætate fractum & inualidum, Eresburgum concedere voluit. Inde postea graui morbo languens, ad Monasterium Fuldam cum Wintero Caroli Regis medico, rediit; quare morti quoque proximus, ubi cuncta monasterij negotia prudenter composuisset, conuocatos in vnum fratres & sanctis exhortationibus inflammavit, & piis solatiis erexit; tum etiam, uti in vitâ inchoatâ proposito durantes secundum Christi Domini voluntatem omnia peragerent, eos admonuit. Atque sic sanctè moriens, inter suorum preces & suspiria xvii. Kal. Ianuarij obdormiit in Christo, multis post mortem claris miraculis; & Fuldæ in suo monasterio, cuius primus Abbas extiterat, sepultus.

CAPVT

Thuringorū
& Saxonum
Apostolus.

* M. SS. Ge-
sta Abb. id re-
fecit ad ann.
Domini 778.
Indict. I.

Saxonum in
Thuringiam
& Bucho-
niam incur-
sio.

^a S. Bonifacij
pignus eleua-
tur an. 779.
vel 778.

^b Sinna, vnde
Sinnauia,
quæ iâ Bruc-
kenauia op-
pidum.

^c Wedere-
bia, Wede-
renia à flu-
mine Wede-
râ, sæpius
Wederebia.

M. SS. VVe-
dresij populi,
epist. 128.

^d S. Sturmij
Wederauia
Apostolus.

^e Eresburgū
celebre Fran-
corum Anna-
libus in Saxo-
niâ castrum,
identidem à
Magno Ca-
rolo caprum,

& restitutum:
Regino &
Annales Præ-

corum edie.
Pithæi in
an. 772-775.
& seq.

^f S. Sturmio
ex Saxoniâ
deportatur
ager.

Sax. hîc mori-
tur, Marano
779. Sieg-
berto 780.